

Wie wordt de Messias en wie Dopey?

door HENRI BEUNDERS

De kiezer heeft ruwweg de keus tussen drie soorten kandidaten. Ten eerste: het vertrouwde gezicht dat op de winkel past. Wim Kok en Mark Rutte hadden zo'n gezicht. Dan: de nieuweling, soms Messias gedoopt, die álles anders zal doen. Dat is het type John F. Kennedy, Joop den Uyl, Silvio Berlusconi, Pim Fortuyn, Geert Wilders, Boris Johnson, Donald Trump. Ten slotte: de deelnemer die door bijna iedereen wordt uitgelachen. Die kandidaat heet Dopey. Welke gezichten horen nu bij de drie categorieën?

Laten we met Dopey beginnen, uit het Lucky Luke-stripverhaal *De trek naar Oklahoma*.

De Amerikaanse regering stelt het lege land van Oklahoma open voor kolonisten. Die mogen, morgen klokke twaalf uur, de grens over. Wat een gedrang! Lucky Luke moet de orde bewaren. Iedereen probeert hem te belazeren. Zo geeft Coyote Bill opdracht aan zijn knechtje, goedgezind Dopey, lege bonenblikken aan zijn paard te binden, om zo de aandacht af te leiden. Dopey gehoorzaamt fluitend. Zo kan Coyote Bill stiekem al in de nacht vertrekken. Helaas: wat een lawaai! Domme Dopey heeft de blikken niet aan zijn eigen paard, maar aan dat van baas Bill gebonden. Ze belanden in de nor. En horen daar buiten het uur U –

En concludeerden ze: Ik stem nog liever op die Harry Potter!

Boemmm!!! – waarna de kolonisten elkaar al voortjakkend halfdood slaan om de beste plek.

Zo ook in het direct ontstane Boomville. De advocaten en doodgravers doen de beste zaken. Tijd om een burgemeester te kiezen. Wat een animo! Bijna iedereen stelt zich kandidaat. En slaat elkaar wederom om de oren, dit keer met verkiezingsborden. Dopey maakt er ook een: 'Stem voor Dopey.'

Haha, wat een grap. Men scheldt elkaar uit: "Stuk Dopey!"

"Dopey is even pienter als jij!" "Ik stem liever op een halvegare als Dopey dan op jou!"

En dus wordt Dopey gekozen.

Op 15 mei 2002 wilden vele kiezers uit afkeer van 'technocratisch Paars' niet stemmen op de 'supertecnocraat' Ad Melkert (PvdA). Maar ook niet op

een dode lijsttrekker, Pim Fortuyn. En ze concludeerden: Ik stem nog liever op die Harry Potter!

Zo werd Jan Peter Balkenende (CDA) premier. En zoals in Boomville tot ieders verrassing Dopey een brave burgemeester bleek te zijn, zo leidde 'Harry Potter' vier kabinetten.

Op 29 oktober 2025 doen 27 partijen mee, dus ook menige Dopey, of die nu Robbie heet of Pascale, Joost of Lidewij.

Vooralsnog gaat het tussen optie 1 en optie 2. Tussen de man die 'een fatsoenlijk land' terug wil, Henri Bontenbal, en de Messias die dit keer, écht waar, álles anders gaat doen, Geert Wilders. Dat roept hij al twintig jaar. Dus: wie is hier de winkelbediende en wie de revolutionair?

Sommigen zeggen: Bontenbal is de voortzetting van de burgerlijkheid die 'de Nederlander' altijd al kenmerkte. En dan komt het weer, het oordeel van Johan Huizinga in 1934 in *Nederland's geestesmerk*:

'De eenheid van het Nederlandse volk is bovenal gelegen in zijn burgerlijk karakter. Of wij hoog of laag springen, wij Nederlanders zijn allen burgerlijk, van den notaris tot den dichter en van den baron tot den proletariër.'

Het was toen al niet juist – 'Wij socialisten en kunstenaars zijn antiburgerlijk!' – en nu nog minder. Huizinga kon niet weten hoe Nederland na 1968 veranderde. De burger rende de kerk uit – "Ik heb me bevrijd!" – en noemde zich antiburgerlijk, creatief ook, rebels zelfs: "Mijn tattoos bewijzen het!"

Bontenbals fatsoen is dus niet het bewijs van continuïteit, maar juist van een revolutionair verzet tegen dit antiburgerlijke tijdperk.

De bron van dit 'neofatsoen' is het veranderende zelfbeeld van de 'antiburger': van zelfbenoemde God naar een verdwaalde toerist in het eigen bestaan, wanhopig op zoek naar een richtingaanwijzer. In welvarende tijden zoals na 1989 dacht de burger: Ik zou zelf natuurlijk ook wel premier kunnen zijn, makkelijk zat, maar ik laat het over aan die winkelbediende Kok. Ik heb wel wat beters te doen!

In 1982 was 'Gewoon jezelf kunnen zijn' de verkiezingslogan van VVD'er Ed Nijpels. Na 1989 ging deze slogan in de overdrive: 'No borders!', 'The sky is the limit.'

Dus wat ik ga doen? Ik ga de

Ik moet bekennen: Ik slaag er niet in die BV IK de lucht in te krijgen

BV IK in de markt zetten. Na de komst van www, de smartphone en de socials werd het net zo dringen in de digitale wereld als op uur U in Oklahoma. Met dezelfde slogans: 'Move fast, break things.'

Edoch, die nieuwe ratrace was best vermoeiend. Het begon te knagen. Zei niet niemand ergens "Either you win or lose the ratrace, you're still a rat"?

Dus ging die BV IK steeds meer 'identiteit' heten, in alle kleuren van de regenboog. Identiteit klinkt menselijker, en ook meer als een mensenrecht dan die turbo-kapitalistische BV-uitdaging, vaak opmaat tot een burn-out. Onmacht en woede groeiden.

Dit is de tijd voor de Messias. Want in deze tijden van oorlog en nul likes moet ik bekennen: Ik slaag er niet in die BV IK de lucht in te krijgen. Dus ik heb nu geen

boekhouder nodig, maar iemand die gaven heeft die ik niet heb.

Hitler leek in geen enkel opzicht op 'de Duitser'. Hij was Oostenrijker, dronk niet, rookte niet, at geen vlees, had een smal snorretje, was vrijgezel en had, zegt men, ook maar één bal. Maar zo ziet een Messias eruit: Voltslagen Anders, buitenaards bijna. Voor Den Uyl gold hetzelfde: drielidig grijs, dikke zwart-hoornen bril, sigaar. Hij beloofde de arbeiders: "Jullie worden werknemer! Jullie krijgen een auto! En een premie A-koopwoning!" Dus juichten de bouwvakkers op de steigers, als die geleerde passeerde: "Jopie! Jopie!"

Alle drie types doen nu mee. Wilders blijft de Messias spelen, maar hij is intussen de winkelbediende.

Dilan Yeşilgöz dan?

"Dan stem ik nog liever op Robbie!"

"Dan stem ik nog liever op Joost!"

Of is de christelijke Bontenbal nu de Messias? Klinkt die slogan 'een fatsoenlijk land' niet, eh, nogal contrarevolutionair? Ja, maar dat is ook revolutionair. Ook Multatuli wordt weer uit de stal gereden: 'Van de maan af gezien, zyn wy allen even groot.' En verdomd, in het stemhokje is het nog waar ook.

Hij zei ook: 'Alleen kleine mensen kunnen de grootheid van anderen niet inzien.' Dat klopt ook: Nederland is een land geworden van molshopen en kleine mensen. Het wordt dus dringen op uur U.

Tijd om een echte redder in te roepen?

Ja, en ik stel die *poor lonesome cowboy* voor. Wordt vast een mooi avontuur: *Lucky Luke op het klompbal*.